

Botanisk bestemmelse av plantene ved Herrodd

Adr: Øverbergveien 1, 1397 Nesøya. Gnr. 40, bnr. 1488.

Av Mari Marstein, konservator, Gamle Hvam museum

På forespørsel fra Mildrid Melkild, rådgiver, nyere tids kulturminner, foretok jeg 23. mai 2013 en befaring på eiendommen Herrodd, Øverbergveien 1, 1397 Nesøya. Om ønskelig kan avsnittene i dette notatet flettes inn i Røhmnes rapport. Hagen er observert og fotografert 23. mai 2013, men denne våren er spesielt sein, slik at plantenes modning tilsvarer månedsskiftet april-mai i et normalår.

Vei, atkomst:

Asfaltert atkomstveg (rundkjøring) omslutter et parti med store trær, oppslag av trær og busker og halvwill bunnvegetasjon.

Rundkjøring

Trær i rundkjøring:

Furu *Pinus sylvestris*, bjørk, trolig hengebjørk *Betula pendula*, spisslønn *Acer platanoides*, surkirsebær *Prunus cerasus*, hassel *Corylus avellana*, osp *Populus tremula* og roser.

Bunnvegetasjon i rundkjøring:

Markjordbær, *Fragaria vesca*, liljekonvall, *Convallaria majalis*, blåveis *Hepatica nobilis*, en fiol og en frytle (ikke botanisk bestemt). Ellers generell villvegetasjon.

Trapp og pergola ved atkomst:

Til venstre for trappa, inntil garasjehjørnet, er det murt opp et forhøyet bed. Her vokser klatrevillvin, *Parthenocissus quinquefolia*, som er skåret kraftig tilbake. Det ser ut som om dette oppmurte bedet er med på Poulssons tegninger. Ved garasjeveggen vokser klatrehortensia, *Hydrangea anomala* ssp. *petiolaris*, som ser ut til å være i god form.

Oppmurt bed ved garasje

Klatrehortensia på garasjevegg

Hydrangea anomala ssp. *petiolaris* vokser dessuten ved husveggen på høyre side av trappa, som to fritt voksende busker. Under pergolaen, på samme side som huset, vokser skjærsmis *Philadelphus* sp. Den så til dels svært tørr ut ved befaringen, se til venstre på høyre bilde, men det kan skyldes den seie våren. Klatrevillvin vokser utover pergola, men da med røtter ved venstre hjørne av garasjen, ved toppen av trappa. Flere nye skudd sees på denne planten, så den ser ut til å ære i god form.

Klatrehortensia ved husvegg

Skjærsmis til venstre under pergola. Villvin til høyre.

Ved foten av forstøtningsmur på østside av atkomsttrapp vokser gravmyrt *Vinca minor*, ormetelg *Dryopteris filix-mas*, blåveis *Hepatica nobilis* og markjordbær *Fragaria vesca*. Plantene ser ut til å vokse bra i hverandres selskap, og de kler de hverandre. På terrassen ved trappas østside vokser gentspirea *Spiraea x vanhouttei*, høstberberis *Berberis thunbergii*, berberis *Berberis vulgaris*, skogskjegg *Aruncus dioicus*, og ved hjørnet av muren vokser krypmistel *Cotoneaster horisontalis*. I bunnen vokser et tett dekke med gravbergknapp *Phedimus spurius*.

Forstøtningsmur til høyre for atkomsttrapp.

Terrasse ved trappas østside.

I skråningen mellom denne terrassen og forstøtningsmur mot rundkjøring vokser gravmyrt *Vinca minor* og liljekonvall *Convallaria majalis* som bunndekkerne, mens praktgullbusk *Forsythia x intermedia* gir høyde og volum.

Gravmyrt og liljekonvall i skråning.

Forsythia i blomst, sett fra sjøsiden.

Hage ved hovedinngang:

Rosehagen som ble tegnet av Magnus Poulsson, er kraftig omarbeidet. Der tegningene viser rosebed og hellegang, er det nå bare plen med en liten rododendron i det ene hjørnet. Bedet langs trappa viser ikke på fotografiet i Byggekunst 8/1958, men det er kommet til på fotografiet i Byggekunst nr. 1/1987. Dette bedet er nå fullt av ugress, og et par hardt beskårne roser står innerst ved veggen. Det var ikke mulig ved befaringen å se om de har overlevd denne siste, harde vinteren med ekstremt sein vår.

Inngangsparti med opprinnelig rosehage, nå omarbeidet til plen.

Sekundært bed langs trapp.

I kroken i nordre hjørne av terrassen vokser høstberberis *Berberis thunbergii* og blodberberis *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea'. En småbladet skjærsmine *Philadelphus* sp. vokser ved siden av disse nærmere trappa og dessuten ved uthusveggen. I plenen nedenfor er det plantet en rododendron *Rhododendron* sp.

Berberis og skjærsmine ved hovedinngang.

Nyplantet rododendron i plen.

Terrasse og hage på sjøsiden

Nordøst for terrassen ved trappas østside er det berg i dagen. Dette lager et naturlig skille mellom terrassen med hageplanter og området nordøst for dette, som har preg av naturtomt. Framtredende vekster her er liljekonvall *Convallaria majalis* og gravbergknapp *Phedimus spurius*. Ut av mosen på berget vokser sisselrot *Polybodium vulgare*. Nær rundkjøringa vokser enkelte kantkonvall *Polygonatum odoratum*.

Liljekonvall og kantkonvall.

Sisselrot i berget.

Siden beboer hadde besøk, ble ikke terrassen på sjøsiden undersøkt nøye. Jeg ønsket ikke å være for nærgående. Men det ser ut til at dette området har gjennomgått store endringer siden Poulssons tid, for eksempel er det her bygget en ny pergola. Mot sørøst vokser et tett kjerr med alperips *Ribes alpinum*. På nordsida av hage-trapp vokser en bestand med dagliljer *Hemerocallis* sp.

Alperips, bjørk og liljekonvall til venstre for trapp.

Dagliljer til høyre for trapp, midt i bildet.

Konklusjon og anbefalinger:

Det rektangulære bedet ved inngangstrappa er ikke med på Poulssons opprinnelige plan. Slik det framstår i dag, har det ingen pryddverdi. Det bør vurderes fjernet. Da vil en få tilbake de rene linjene på terrassen nedenfor trappa.

Anlegget er i dag preget av herdige og livskraftige planter med karakteristisk vekst. De ulike plantene kler hverandre og de kler anlegget. Ingen av plantene har prangende blomsterfarger. De preges av fast struktur og tydelige former. Jeg ser ingen grunn til å endre sammensetningen av beplantningen.

Anlegget preges imidlertid av forvilling og oppslag av lønn og andre treslag. Dersom ikke dette ryddes, vil det kunne vokse igjen og bli tett og uframkommelig på tomte. Både liljekonvall og gravmyrt, som vokser over store deler av anlegget, er svært invaderende planter med voldsom spredningsevne. Dette bør en være oppmerksom på, og disse plantene bør holdes under oppsikt, slik at de ikke sprer seg inn i uønskede områder.